GAZETA POŁUDNIOWO-PRUSKA

Nro. 12.

w Sobotę dnia 8. Lutego Roku 1800.

z Berlina d. 4. Lutego.

Xiąże dziedziczny Neuwiedski przybył tu z Neuwied, Xiąże Karol Strelicki z Strelitz, Xiąże Wilhelm Brunświcki z Prenzlow.

z Paryża d. 22. Stycz.

Duch fakcyów ieſt współczesny wyobrażeniu, które urodziło ſię między pierwszemi ludźmi formuiącemi ſię w towarzyſtwa. Ten duch ieſt przyczyną zniszczenia Państw, ieſt powodem zwalenia monumentów wyſtawionych przez filozofią. Wziął on początek z uſtanowieniem towarzyſtw rosproszonych tu i owdzie po kuli ziemſkiey; i nieſkończy ſię, iak z rozwiązaniem powszechnym świata. Ateny, Kartago, Rzym upadły pod zamachami ducha fakcyi. On okrył popiołami i rozwalinami Azyą całą. Europa dzisieysza widziała ginących swoich nayſtawnieyszych obywatelow wśród okrucieńſtw woien domowych. Hiſtorya, smutny obraz nędzy ludzkiey, nie wyſtawia nam, iak zaboyſtwa, rabunki i wyrznięcie narodów całych przez puginał ducha fakcyi. Fanatyzm, urodzony z ducha fakcyi, pożarł 33 miliony ludzi, mówi autor filozofii przyrodzenia; ten fanatyzm chce tylko napawać ſię krwią tych, którzy rządzą. Duch fakcyi znayduie ſię także u szczęśliwych Pensylwanów, lecz ieſt ieszcze u nich nieznaczny; ci cnotliwi mieszkańcy nie wiedzą, iż przyidzie czas, w którym duch fakcyi rozproszy popioły ich prawodawcy i zniszczy iego dzieło. Każdy więc rząd powinien go przytłumiać przez mądrość i moc swoich praw. Czuyność nie powinna nigdy zamykać oka, ponieważ ten nieprzyiaciel nie śpi nigdy. Nasz rząd nie może uſiłować wygładzić go do szczętu, gdyż podobny tryumf ieſt trudny; ale powinien ſtarać ſię odiąć mu wszyſtkie środki, aby nie mógł podkopywać fundamentów budynku towarzyſkiego."

Dalsze wiadomości z Egyptu.

Wszyſtkie rzeczy w Egypcie idą dobrze. Nasze woyſka zwyciężaią wszędzie Anglików, Turków i Mameluków. Dnia 14. Sierpnia ukazały ſię 2 angielſkie fregaty pod portem Kossir (nad morzem czerwonym) bombarduiąc przez 64 godziny to mieysce, i odważaiąc ſię 3 razy lądować w 3 do 400 ludzi. Ale kommendant tameyszy generał Donzelot odparł zawsze nieprzyiaciela z wielką ſtratą w zabitych i rannych, zabrawszy mu iednę armatę. W Kossir nazbierano 6000 kul, które nieprzyiaciel do portu tego wrzucił. Generał Dessaix upę-

dział się za Muratem Beyem ustawicznie, iuż to do wyższego Egyptu, iuż do zachodnich pustyń i odnogi Sues, porażaiąc go wszędzie, gdzie go tylko spotkać mógł. Pod Samahuth uderzył szef brygardyi Morant, na iego oboz, wyciąwszy w pień wielką liczbę Mameluków, zabrawszy 200 obładowanych wielbłądów, 400 flintów, pałaszów innych sprzętów, i zdobył między innemi wszystkie ekwipaże Murata Bey, począwszy od pantoflów aż do woiennego turbanu. Nie długo potém uderzył generał adiutant Boyer na Murata w puszczy Sedyman. Lecz nieprzyiaciel ztaką prędkością rzucił się na nasze woyska, iż nasi żołnierze ledwo z wielbłądów zsieść, i potreyny atak odeprzeć mogli. Teraz błąka się Murat w wyższym Egypcie, rozrucaiąc proklamacye Wielkiego Wezyra i firmany Porty, końcem podburzenia mieszkańców do buntu, ale te iego usiłowania są nadaremne.

„Generał Kleber przywołał generała Dessaix do granic Syryiskich dla użycia go przeciwko Wielkiemu Wezyrowi. Skoro Kleber dowiedział się o zbliżaniu się ostatniego, kazał wzmocnić wszystkie stanowiska w pustyni, i zakazał pod karą śmierci wywozić żywność do Syryi, gdzie iey brakuie, i przyrzekł woyskom wszelką zdobycz, którąby zabrali arabskim karawanom chcącym przeprawić się taynie z Egyptu do Syryi. Tym sposobem przysposobił w krótkim czasie 800 wielbłądów, które armii bardzo są pożyteczne. Naszym żołnierzom tak iuż są dobrze znane pustynie wyższego Egyptu i odnogi Sues. iak samym Arabom. — Wielki Wezyr tak wielką przez swoie okrucieństwa podczas marszu wzbudził trwogę, iż mieszkańcy Syryi tysiącami uciekali do Bandy i Egyptu. Basza Dhgezzar nie chciał dla tego Akrei opuścić, i z Wielkim Wezyrem się złączyć, iż się wymawiał swoim wiekiem. Także kazał deputowanemu Wielkiego Wezyra, przynaglaiącemu go do marszu, głowę uciąć, i chrześcian z Akrei do Egyptu wysłać. Podobny los mieli także deputowani, wysłani do Druzow po półtora miliona liwrów kontrybucyi. — Nasza armia opatrzona iest w mundury z sukna, które z kupcami za zboże zamieniono. Generał Kleber odprawiał rewią pod Bulak z 7miu regimentami dobrze uzbroioney kawaleryi. — Osobna kommissya zatrudnia się dostarczaniem żywności dla armii i mieszkańców Kairu, inna zaś kommissya stara się o sposoby zdrowia i utrzymywanie w czystości lazaretow. Przy każdym lazarecie znayduie się po 2 lub 4 tureckich cyrulików. — Podczas uroczystości republikańskiego nowego roku w Kairze, znaydowali się także przytomni Aga Janczarów, Dywan i wzięty pod Abukirem w niewolą Basza, Husseyn Musztafa; podczas ich bytności zachowali Francuzi powaźność, która iest zwyczaiem kraiow wschodnich: ale ledwo ci obrocili się tyłem, tak zaraz wzniosły się radosne pląsy i zaczął się wesoły bal. Podczas tey samy uroczystości miał Kleber do żołnierzów następuiącą mowę:

Żołnierze!

„Skończyliście rok 7my epoki sławney, w którey lud francuzki krusząc ostatnie przeszkody niewoli, zniszczył władzę królewską, a nadał sobie rząd republikancki. Utrzymaliście Rzpltę przez wasze męstwo. Rozszerzyliście wszystkie iey granice, a nieprzyiaciele, którzy w swoiey dumie podzielili się iuż byli naszemi prowincyami, uważali ze strachem owe granice, gdzie dopiero moglibyście wstrzymać się. Lecz wasze chorągwie uginaią się pod ciężarem bluszczow; tak wielkie prace wymagaią odpoczynku, a tak

wielka chwała żąda nadgrody. Jeszcze ieden moment cierpliwości, a otrzymacie pierwsze i drugie, ieszcze ieden moment ſtateczności, a nadacie pokoy trwały światu pokonanemu przez was." — Oddalenie ſię generała Buonaparte z Egyptu nie uczyniło żadnego szkodliwego wrażenia w armii.

Basman Oglu.

Pewny Widdyńczyk udzielił naſtępuiące wiadomości o tym ſławnym mężu, które razem zbiiaią wieść tę, iakoby był synem kominiarza.

Jego dziad, nazywał ſię Osman, był ſtrożem nocnym w Philippoli, potém w Adryanopolu a nakoniec w Widdynie. Pod czas woyny z Moſkwą roku 1753. przyiął ſłużbę woienną i popisywał ſię tak dobrze, iż Wielki Wezyr podarował mu maiętność Parawin w Moldawii. Także iego syn Omar poſiadał łaſkę Wielkiego Sułtana, który go uczynił naczelnikiem pewnego dyſtryktu. Ten miał dwoch synow; Osmana czyli Basmana, który pod imieniem Oglu wſławił ſię, i Ibrachima Beg, który ieſt kupcem w Konstantynopolu. Basman Oglu miał tak dobrą edukacyą, iaką tylko w Turczech mieć można, mieszkał w Widdynie, a iego oyciec w swoich dobrach. Roku 1785. wszczęła ſię woyna między oycem i synem. Syn był tak szczęśliwym, iż po trzech latach oyciec o pokoy proſić go muſiał. Ledwo zawarli między sobą pokoy, złączyli zaraz swoie woyſka w Widdynie i zaczęli rządzić w tym mieście, iako samowładni Panowie. Porta wyſłała przeciwko nim nayprzod 12,000 woyſka, poczém obydway buntownicy uciekli do Xiążęcia Wołoſkiego, który ich uczynił Bir-Baszami, to ieſt naczelnikami nad tyſiącem woyſka. Gdy nowy Basza Widdyńſki schwytał potém Omara i kazał uciąć mu głowę, Basman Oglu zaczął myśleć o zemście, zgromadził woyſko, powiększył ie do 5 tyſięcy, opanował Widdyn za pomocą mieszkańcow bez wyſtrzału, kazał uciąć głowę Baszy Widdyńſkiemu, i opanował wielki iego maiątek. Porta mianowała nowego Baszę Widdynu Alchio, który żądał od Porty 12,000 woyſka przeciwko Basmanowi Oglu: ale zamiaſt tego, otrzymał tylko cesarſki rozkaz, aby przyſłał głowę buntownika. Basman Oglu dowiedziawszy ſię o tym firmanie, uderzył na Baszę Alchio, wziął go w niewolą, i żył z nim dosyć spokoynie w Widdynie przez nieiaki czas. Gdy Basman w roku 1792. w 60 ludzi do dobr wyiechał, Basza niewolnik zebrał czém prędzey 400 żołnierzow i ſłużących, i uderzył na Basmana. Lecz Basman tak ſię bronił dobrze, iż Alchio raniony uciekać muſiał do Widdynu. Basman zgromadził natychmiaſt 3000 woyſka, wkroczył do Widdynu, wypędził Baszę i obsadził miaſto oraz fortecę swemi żołnierzami. Wiadome urządzenie, które ſkaſſowało Janiczarow i Spachow, a na ich mieysce gatunek regularney milicyi wprowadzić miało, pociągnęło Basmana Oglu do nowych przedſiewzięciow, Basman uczynił ſię obrońcą Jańczarow i Spachow, znalazł wszędzie licznych przyiacioł a nawet i w Dywanie w Konstantynopolu. Opanował Nicopolis w roku 1795. i Belgrad, z którego roku 1796. wypędzonym zoſtał. Porta wyſłała przeciw niemu 5 Baszow i 60,000 woyſka. Basman zgromadził tylko 30,000, i odparł kilkokrotne attaki woyſk tureckich. Po 3 mieſięcznym oblężeniu przyszło do zgody. Basman Oglu zapłacił 500 workow, a oblężeńcy odſtąpili od fortecy. W roku 1797. Basman zaczął znowu wzmacniać ſię i zbroić coraz bardziey Widdyn:

wyſłał woyſka do Nicopolu, Adryanopolu, Sophii i Belgradu. Wielki Wezyr przyſtąpił pod Widdyń roku 1798. w 80,000 woyſka. Basman oszańcowawszy ſię mocno i maiąc nader dobrą artyleryą czynił szczęśliwe wycieczki. Nakoniec uczynił w Czerwcu tak decyduiącą wycieczkę, iż wyciął w pień 6000 woyſk Sułtana, i rozproszył całą iego armią z taką prędkością, iż Wielki Wezyr muſiał zoſtawić nieprzyiacielowi wszyſtkie swoie bagaże, i sam nawet kazał ie spalić. Porta wyrobiła sobie nakoniec od Moſkwy poſiłkową armią z 40,000 woyſka przeciw Basmanowi Oglu, proponuiąc mu razem zgodę. Zgromadzeni przy granicach Moldawſkich Moſkale, uczynili w nim mocne wrażenie, i dla tego nakłonił ſię do zgody, na mocy którey Sułtan Wielki muſiał iednak przywrocić Janczarow, uczynić Basmana Oglu Baszą Widdynu, i przyrzec mu, iż go ieszcze uczyni Baszą o 3 buńczukach. Zdaie ſię że poźnieysze obroty Basmana Oglu zmierzały do przyśpieszenia owych 3 buńczukow, i okryte były pozorem, iakoby chciał uſkromić rozboynikow. Zyſkał on teraz tę godność, nie odſtąpił iednak ieszcze oſtatniego pozoru. Jeſt ludzkim człowiekiem, miłoſiernym i powolnym, kocha sprawiedliwość, lecz karze surowo i naymnieysze zbrodnie. Kazał wyſtawić dla ubogich wdow i ſierot rozmaite fundacye, a na niektórych traktach kazał wybudować dla ubogich podrożnych gościńce publiczne, w których ubodzy doſtaią przez 2. dni bezpłatnie tego wszyſtkiego, czego im potrzeba.

z Paryża d. 23. Stycz.

Otrzymaliśmy smutną wiadomość o śmierci generała Championet, który z przyczyny zaraźliwey choroby z Nicei do Antibes udał ſię, i tam zaraził ſię. Umarł dnia 9. wieczorem w 37 roku wieku swego. Aż do momentu śmierci myślał o potrzebach armii, pytaiąc ſię uſtawicznie, czyli iuż okręty z żywnością zawinęły. Także odbieramy urzędową wiadomość, że Szuani w właściwey Wandei, w Montfaucon pokoy przyięli. Podobnego wypadku wyglądano także na prawym brzegu Loiry; iakoż donoszą w tym momencie równie urzędownie, że i tam pokoy zawarty zoſtał, oraz że tylko ieden departament la Manche ieſt ieszcze zbuntowany. Generał Lefevre iako kommendant Paryża, wydał rozkaz wszyſtkim oficyerom, aby bez uniformu i szpady w publiczności ſię nie okazywali. Bywszy Dyrektor Carnot przybył wczoray do Paryża. Generał Mourat ożenił ſię wczoray z obywatelką Karoliną Buonaparte. Konsul Buonaparte zatrudnia ſię codzień zwyczaynie przez 18. godzin intereſſami narodowemi.

z Włoch d. 15. Stycz.

Francuzi uſiłowali otoczyć nieznacznie Novi, i zabrać tamteysze magazyny Auſtryackie. Podſtąpili pod samę fortecę, lecz odſtąpili znowu od niey po kilku godzinach potyczki. Generał Massena przybył do Genui. Zaraz po iego przybyciu zaczęły ſię wielkie poruszenia między woyſkami francuzkiemi w kraiu Genueńſkim. Począwszy od Genui aż do Nicei ſtoi tylko 15,000 Francuzow. Lecz z Szwaycaryi ciągną im liczne poſiłki. Także zdaie ſię, że i Auſtryacy wkrotce attakować będą Francuzow. Znaczna dywizya maszeruie na pomoc generałowi Klenau. Między Lukką i odnogą Spezzia ściąga ſię mocny korpus Auſtryakow, który do 15,000 powiększony bydź ma. — W Rzymie zabieraią na ſkarb dobra wszyſtkich zbiegłych patryotow. Wielkie dobra Xiążęcia Bonelle bywszego Konsula

i iego brata, którzy do Marsylii uciekli, zostały ogłoszone za skonfiskowane.

z Brynny d. 29. Stycz.

Z Jaffy i Damietty przybyli kuryerowie do Konstantynopola z smutnym doniesieniem, że korpus turecki, który wylądował pod Damiettą, do szczętu porażony został przez Francuzow, straciwszy w zabitych, niewolnikach i ranionych do 8000 ludzi. Seyd Ali Basza ledwo miał czasu tyle, iż się z szczątkami swoiego woyska na okręty mógł ratować. Po tey klęsce Porta podwaia wszystkie siły do nowych przysposobień woiennych.

z Londynu d. 15. Stycz.

Francuzki kuryer, który przywiozł listy od Buonaparta, miał rozkaz, aby ie osobiście w zamku Windsor oddał; ale musiał się zatrzymać w Dover, i ledwie go można było namowić do wydania listów. Żaden człowiek w Dover nie śmiał z nim rozmawiać. Nasze gazety urzędowe czynią uwagę, że sposób, iakim się Buonaparte prosto do naszego Króla udał, wcale był przeciwnym dotychczasowemu zwyczaiowi, podług którego wszystkie nasze negocyacye przez sekretarza narodowego zagranicznego departamentu odbywaią się. Z tey przyczyny nie odpowiedział także sam Król, lecz kazał odpowiedzieć przez Lorda Grenville ministrowi Talleyrand. Że Buonaparte pisze: „Wasza Królewska Mość panuiesz nad wolnym ludem;" nie potrzeba ztąd wnosić, (mówi True Britton) iż odstąpił swoich zamiarów przeciwko Anglii i Irlandyi. Wszakże w roku 1797 pisał Buonaparte do Arcy Xiążęcia Karola: „Czyliż woyna nie trwa iuż 6 lat? Czyliż to iuż nie dosyć ludzkość ucierpiała? niemaszże to iuż żadnego sposobu porozumienia się?" A iednak wszczęto potem rewolucyą w państwie papiezkim, Szwaycaryi, Piemoncie i Neapolu."

Podczas naypierwszey sessyi Parlamentu poda proiekt Pan Pitt względem pożyczki 3 milionów funtów szterlingów dla dworu Wiedeńskiego.

Xiąże Richmond uwiadomił swoich przyiacioł, że podczas naypierwszey sessyi w izbie Lordów żądać będzie roztrząśnienia nieszczęśliwey wyprawy do Hollandyi, którą rownie iak niepomyślną odpowiedź na żądanie przez Buonaparta pokoiu partya przeciwna w obydwóch izbach wesprze.

Warunki Unii Irlandyi ułożone iuż zostały. To wielkie zdarzenie zalecone będzie przez Króla przy rozpoczęciu Parlamentu, i zapewne się utrzyma. Złączone Parlamenta maią mieć nazwisko: „Cesarski Parlament Wysp Angielskich." Także żądano, aby tytuł naszego Króla był odmieniony, który Cesarzem Wysp Angielskich nazywać się ma.

Kupcy Indyow zachodnich kazali robić bogate podarunki dla nowego Cesarza Chińskiego. Także układaią list do niego z powinszowaniem wstąpienia na tron, który przez naypierwsze okręty do zachodnich Indyów ma bydź przesłany. Zmarłemu Cesarzowi Kien-Long, który żył lat 94, daią wielkie pochwały, z przyczyny wspaniałego iego charakteru i łagodnego panowania. Podczas iego rządu, naystarsze nawet osoby nie mogły sobie przypomnieć, aby kto w iego państwie śmiercią karany był.

Generał Don zabrany w niewolą i znayduiący się teraz w Lille oświadczył, że wolałby w więzieniu raczey umrzeć, niż się dać zamienić za zdraycę, Napper Tandy.

W mieście Kirklee w Szotlandyi żyie pewna Niewiasta, maiąca iuż lat 114.

Pan Fox pracuie teraz około ważnego dzieła politycznego.

Przysposobienia woienne do wyprawy przeciw brzegom francuzkim dzieią się z iak naywiększą żywością. Chcianoby ią przyśpieszyć i użyć wprzod, nimby Konsulowie mieli czas uspokoienia departamentów przez wielkie środki poiednania, które oddał w ręce generałowi Brüne. Pitt byłby sobie życzył, aby Buonaparte innego był obrał generała, a nie generała Brüne, do kommenderowania w departamentach zachodnich. Widok tego generała, znany bardzo dobrze, zastraszy naszych woiownikow lądujących i przepowie im obowiązek powrócenia tam, zkąd przyszli.

Czynią tu uwagę, że Arcy Xiążę Karol w swoiey odezwie do stanow niemieckich nie wspomniał nic o przywróceniu Monarchii francuzkiey. To opuszczenie dobrowolne każe się domyślać, iż nie uważa tey woyny, iako woynę o kray.

z Londynu d. 21. Stycz.

W Piątek przybył znowu do Dower francuzki kuryer z listem ministra Talleyrand do Lorda Grenville. Wspomniony list iest dosyć długim, i usiłuie zbić wszystko, co nota Lorda Grenville twierdzi. Naypierwey donosi Talleyrand Lordowi Grenville, iż iego urzędową notę podał pierwszemu Konsulowi, który mu rozkazał donieść rządowi angielskiemu, iż wytknięte w niey niektóre punkta wymagaią obiaśnienia z strony rządu francuzkiego. I tak, co się tycze obwinienia Francyi, iakoby była stroną zaczepiaiącą w tey woynie, odpowiada się na nie przez okoliczności wyrażone w rozmaitych odezwach i manifestach. Prawda iest, że rządcy Francyi począwszy od rewolucyi francuzkiego narodu dali słuszną przyczynę do niechęci, a obcym potencyom powod do obawy i zażaleń. Z tym wszystkim pierwsi zostali usprawiedliwieni przez opor doznany od iedney części narodu, który przez obce potencye wspartym został. Co się tyczy przywrocenia familii Bourbonow; tedy Francya miałaby także tyle prawa, przepisywać Anglikom demokratyczny rząd, albo Króla z familii Sztuartow, iakieby miała Anglia prawo narzucenia Francuzom monarchicznego rządu, albo Króla z familii Bourbonow. Nakoniec zdaie mu się, że to, co się do Anglii, Francyi, i reszty Europy ściąga, nic nie przeszkadza negocyacyom pokoiu. Przeto życzy sobie, aby nasi ministrowie zezwoleli na pokoy, i proponuie Dunkierkę do negocyacyi, albo inne iakie mieysce obrane podług upodobania." — Ministrowie mieli z powodu tego kilka konferencyów, i przesłali wczoray do Dower zamiast odpowiedzi, urzędową notę w treści następuiącey: — „Król Jegomość uważa z smutkiem, że teraźnieysi rządcy Francyi usiłuią usprawiedliwić niesłuszną napaść Francyi; używaiąc do tego fałszywego pozoru, pod którym od samego początku woyny taić usiłowali. Król Jegomość niebędzie zbiiać żadnych przytoczeń, których fałsz powszechnie iest wiadomy. Co się tyczy przedmiotu noty, Król Jegomość musi odwoływać się do odpowiedzi, która na iego rozkaz Francyi przesłaną dawniey została. Krol Jegomość oświadczył się w niey względem przeszkod, które podług iego zdania w teraźnieyszym momencie żadney korzystney negocyacyi spodziewać się nie każą. Powody rospoczęcia negocyacyów, na których się Francya wspiera, są to tylko osobiste przysposobienia przytoczone dla tego, aby w imieniu pokoiu i przyszłego zachowania traktatów zabespieczyć moc działań tychże przysposobień. Lecz wypadek doświadczenia i zbieg okoliczności może tylko obiaśnić wszystkie te rzeczy. Król Jegomość doniosł Fran-

cyi szczerze i otwarcie o naypewnieyszym i naypredszym sposobie przywrocenia pokoiu; ale oświadczył razem z równą szczerością, iż nie myśli przepisywać obcemu narodowi formy iego rządu; że zatrudniać się tylko będzie bespieczeństwem swoich własnych państw i bespieczeństwem Europy, tudzież, że ieżeli ten istotny przedmiot będzie mu się bydź zdawał pewny w iakimkolwiek bądź sposobie; więc starać się będzie przyłożyć się bez zwłoki do przywrócenia powszechney spokoyności. Krol Jegomość obstaie mocno przy tych oświadczeniach, i na tych tylko zasadach może iego troskliwość o bespieczeństwo swych poddanych pozwolić mu, zrzec się systematu obrony, któremu iego państwa pod opieką boskiey opatrzności utrzymanie dobra ktorym się cieszą, winne są."

Rozmaite Wiadomości.

Konsul Buonaparte pisał także do Cesarza Rzymskiego list podobny do tego, ktory Krolowi Angielskiemu przesłał. — Podług doniesień od Renu obustronne armie wzmacniaią się ciągle wielkiemi posiłkami. Pierwszym usiłowaniem Francuzów iest opanować fortecę Philipsburg. W tym samym czasie usiłować będzie wielki korpus armii wkroczyć wgłąb Frankonii przez Weilburg, Wezlar, Friedberg i Fould. Z drugiey strony uderzy 12,000 Francuzów na Aschafenburg i złączy się z główną armią pod Würtzburgiem. Francuzka kolumna z 12,000 woyska, przeznaczona do okolicy Moguncyi, która iuż była podstąpiła pod Kreutznach, otrzymała nagły rozkaz powrócenia do niższego Renu. — W Truxillo w Peru było trzęsienie ziemi, podczas którego wiele publicznych i więcey 70 prywatnych budynków zapadło się, 120 osob utraciło życie pod rozwalinami, i wielu innych zostało ranionych śmiertelnie. — Nie potwierdza się, że generał Hedouville naczelnikiem będzie w Batawii, gdzie generał Augereau co moment iest spodziewany. — Rozruchy w Szwecyi, których przyczyną stał się niedostatek zboża, przytłumione zostały zupełnie przez troskliwość rządu. — Kardynałowie Belissomi i Mathei naywiększą maią nadzieię, iż dostąpią Papiezkiey godności. — Podług listow z Mitawy Ludwik XVIII. tknięty był apoplexyą, lecz nie szkodliwie. — Wszyscy zakładnicy zabrani w wielkim Xięstwie Toskańskim przez Francuzów, wypuszczeni zostali na wolność, na mocy umowy zawartey między Austryakami i Francuzami. — O marszu woysk moskiewskich nie słychać ieszcze nic: Xiąże Włoski znaydował się ieszcze w Pradze dnia 25. Stycznia. — Konsul Buonaparte zapewnił rząd Helwecki, iż Francya szanować będzie niepodległość Helwecyi, i nie będzie mieszać się do rządu tego kraiu. — Rok 1800. dał powod do proroctwa: ConCeDo paCem: ale iakimże sposobem wymówić należy Concedo, i ktoż ie przyimie?

Obwieszczenie. Dla poparcia handlu zbożem w tuteyszym Departamencie Kamera JK. Mci Woyskowo i Ekonomiczna niżey podpisana uwiadomiła iuż wprawdzie w miesiącu Lutym roku 1798 publiczność, iż w miastach Skwirzynie, Miedzychodzie, Sierakowie, Neobryku, Obrzycku, Szrymie, Wschowie, Kościanie, Nieszawie, Wrocławku, Pyzdrach, Nowym Mieście nad Wartą. Miłosławiu, Poznaniu, Mosinie. Obornikach, Gnieźnie, Kleczewie, Pobiedziskach, Powidzu, Sko-

kach, Słupcy, Trzemesznie, Witkowie, Wongrowcu i Wrześni porządne targi na zboże urządzone bydź maią, a o wygodę dla kupuiących i przedaiących ftaranność też miana będzie. Skutek tego urządzenia nie odpowiedział iednakowo oczekiwaniom Kamery J. K. Mci, a handel zbożem tak iak dawniey tylko w tym sposobie prowadzony bywa, iż kupuiącym zboże z sąfiedzkich prowincyi JK. Mci wydaią fię konsensa na fkupienie pewney wielości zboża w miaftach, przez co zaś handel chociaż dla tey prowincyi nader ważny tak prowadzonym bydź nie może, iakby w przychodzących innych okolicznościach prowadzonym bydź powinien. A że Departament wyższy Skarbowy Pruff-Południowych ftara fię uftanowić przyzwoite i do okoliczności mieyscowych ftosowne zasady, podług ktorych handel zbożem maiąc wzgląd nietylko na zachodzące teraz, lecz też na przyszłość wydarzyć fię maiące okoliczności regularniey i pożyteczniey, tak dla dobra kraiu, iako też i dla dobra zyfkuiących, zboże w Prufiech Południowych podług przepisow Policyinych urządzony bydź ma, przeto podaie fię ninieyszém obwieszczeniem do wiadomości, iż w miaftach obywatele zbożem handluiący, maiący do tego maiątek i zdolność szczegolniey wspierani będą, daiąc im iako też mieszczanom z dawnieyszych prowincyi do tych miaft przenoszącym pewne procenta do budowli domow, szpichlerzow, a skoro będzie dwoch lub trzech zbożem handluiących w iednem z tych miaft w ten czas nikomu więcey w okręgu mil pięciu konsens do handlowania zbożem wydany nie będzie. Powinni więc wszyscy, maiący handel zbożem prowadzić, zgłofic fię z tem dla wsparcia im przyznać i mianego albo directe do Kamery J. K. Mci albo też przez przełożonych sobie Konsyliarzow mieyfkich. W Poznaniu dnia 28. Grudnia roku 1799.

Kamera Woyfkowo-Ekonomiczna JK. Mci Pruff-Południowych.

Obwieszczenie. Maiąc policya codzienne doświadczenie, iako niektorzy właściciele kamienic i domow, tak w mieście iako i przedmieściach ścieszki iedynie dla pieszych urządzone materyałami budowniczemi i innemi sprzętami zawalaią, przez co ztąd dla pieszo chodzących nie tylko niewygoda, ale też niebeśpieczeńftwo wyniknąć może. Nakazuie fię więc na mocy rozkazu od zwierzchności zaszłego wszyftkim właścicielom kamienic i domow surowo, ażeby takowych ścieszek odtąd nie zawalali, ale też teraz zawalane natychmiaft uprzątnąć kazali, zgoła zawsze oneż w iak naywiększym ochędoftwie utrzymywali, sprzeciwiaiący fię zaś temu urządzeniu w każdym razie zwłaszcza gdyby nakaz policyi nie miał bydź ufkutecznionym 2 do 5 talarow ukaranym będzie. W Poznaniu dnia 24. Stycznia roku 1800.

Magiftrat JK. Mci Pruff-Połud.

Do sprzedania. Ninieyszym obwieszczeniem uwiadomia fię publiczność, iż część Mąszynizna sukcefforom niegdy Krysztofa Rudnickiego należąca, w kreyfie tutayszym w Wodzinku położona, ktorey wartość w xiędze hypoteczney na $66\frac{2}{3}$ rays talerow podana, i z ktorey czyftego procentu przez taxe dnia 10. Października roku przeszłego uczynioną 17 rays talerow 80 gr. prus. $12\frac{3}{4}$ denarow wysrzodkowano, i na ktorey żadne nie znayduią fię onera, ftosownie do zlecenia krolewfkiey Regencyi Kalifkiey od nas na dzień 23. miefiąca Kwietnia, 23. Czerwca i 30. Sierpnia roku bieżącego tutay w izbie sądowey rano o godzinie 10. subhaftationis lege naywięcey ofiaruiącemu pod następuiącemi dwiema kondycyami sprzedana będzie. 1. Iż sprzedaż ta nie pod taxą, tylko podług prowentu naftąpi; 2. iż przynaymniey $\frac{2}{3}$ summy kupney ieszcze przed albo naypoźniey na terminie tradycyi w gotowiźnie grubą mufi bydź zapłacona monetą. Zapraszamy zatym wszyftkich do kupna tego ochotę maiących i kwalifikowanych w dniach wspomnionych przed nami osobiście albo przez plenipotentow specyalnie umocowanych, ku ktoremu końcu tutayszych Justyc kommiffarzy Stoka i Chryftowfkiego proponuiemy; cenę ich podać. Naywięcey zaś ofiaruiący na terminie oftatnim dnia 30. Sierpnia roku bieżącego pod wspomnionemi kondycyami i pod spodziewaiącą fię approbacyą kollegium pupillarnego, otrzymania wspomnioney części pewien bydź może. Na reście taxa w regiftraturze Regencyiney Kalifkiey, w Justyc kommiffyi Sieradzkiey, i tutay każdego czasu może bydź widziana. W Piotrkowie dnia 22. Stycznia roku 1800.

Krolewfka Pruff-Połud. Justyc Kommiffya.

Dodatek

Dodatek do Nru. 12. Gazety Południowo-Pruſkiey.

Do zadzierzawienia. Ponieważ tuteysze cegielnie o 4 z wapniarnią o 2 piecach z rozkazu zwierzchności naywięcey daiącemu w arędę puszczone bydź maią i do licitacyi tychże trzy termina, to ieſt: 17. 24 Lutego i 8. Marca, a to zawsze o godzinie 10. zrana w seſſyonalney izbie wyznaczone, przeto zapewnia ſię ninieyszym, iż wolno będzie każdemu na powyższych terminach ſtanąć i powyższe cegielnie z wapniarnią licitować, a więcey daiącemu aręda takowa za poprzedzaiącą od zwierzchności approbacyą zapewnioną będzie. O warunkach teyże arędy w regiſtraturze wprzod dowiedzieć ſię można. W Poznaniu dnia 17. Stycznia roku 1800.

Magiſtrat JK. Mci Pruſſ-Połud.

Citatio edictalis. Krolewſka Regencya tuteysza wzywa publicznie niewiadomych sukceſſorow, o ktorych życiu i mieyscu mieszkania żadney niemasz wiadomości, zmarłego dnia 28. Oktobra w Zabiczynie 1798 Staniſława Dorpowſkiego, to ieſt: potomkow Urodz Katarzyny z Przedzyńſkich Urbanowſkiey, to ieſt: 1) Dzieci iey corki Franciszki Grodzickiey a) Ewę z Grodzickich Zurawſką wdowę; b) Michała i Onufrego Grodzickich braci; c) Elżbietę z Grodzickich Chrzanowſką wdową; 2) Dzieci iey ſioſtry Tereſſy, to ieſt: z pierwszego małżeńſtwa z Miaſkowſkim, iako to: a) Antonią Konarſką wdowę, ktora na oſtatku w Kotaszynie pod Goſtyniem mieszkać miała, a z drugiego małżeńſtwa z Niekachońſkim, iako to: b) Jozeffę, ktora była za Ignacym Urbanowſkim, albo gdy ta w okolicy Szremu iuż z swoim mężem umarła, iey nieznanych ieszcze sukceſſorow, ktorych nazwiſka i mieysce mieszkania niewiadome są. Daley potomkow Heleny z Przedzyńſkich Koszuckiey, to ieſt: dzieci iey corki Kunegundy Żołądkowſkiey, iako to: 1) Tereſſę Żołądkowſką, i 2) Barbarę z Żołądkowſkich Zmichowſką, ktora na oſtatku w Poznaniu mieszkać miała; albo ieżeliby wyżey rzeczone osoby, iuż nieżyły, więc iey prawnych sukceſſorow wzywa ſię ninieyszém publicznie, aby do kommiſſyi sprawiedliwości powiatu Rogozińſkiego do uregulowania sukceſſyi Staniſława Dorpowſkiego maiącey złecenie zgłoſili ſię, i iey przez papiery dokumenta, i inne oryginały, dowodzące ich legitymacyi, należycie wywiedli ſię, iż prawnemi są sukceſſorami Staniſława Dorpowſkiego, a potem przy złożeniu im i przeczytaniu dotychczasowych aktow oświadczyli ſię, czyli chce obiąć sukceſſyą, i w maiącey bydź ułożeney komplanacyi działu wynalezienia oznaczenia, i wydania ich porcyow sukceſſyi oczekiwali. — Jeżeliby ktorzy znich dla dalekiey odległości, albo innych prawnych przyczyn przeszkodę mieli, w ſtawieniu ſię osobiſtym przed rzeczoną kommiſſyą sprawiedliwości powiatu Rogozińſkiego, więc wolno im ieſt pilnować swych praw przez pełnomocnikow wybranych z liczby Juſtyc kommiſſarzy tuteyszego departamentu regencyi, ktorych tym końcem doſtateczną informacyą, i prawną plenipotencyą opatrzyć muszą. Podług czego zachować ſię maią. Dan w Poznaniu dnia 25. Novembra roku 1799.

Do sprzedania. Z ſtrony JK. Mci Regencyi mocą tego pisma oznaymuie ſię, iż ad inſtantiam tuteyszego pupilarnego zgromadzenia JK. Mci po Stefanie Korczakowſkim i sukceſſorow niedoletnich tegoż spadła część wſi szlacheckiey Gory w powiecie Siewierſkim leżącey, plus licitanti publicznie sprzedaną bydź ma. Taż część wſi na 3720 talerow 8 dobr. gr. 4 fen. otaxowaną ieſt, a opisy iey taxy, tak iako i inſtrument detaxacyi wraz z kondycyami sprzedany, ci ktorzy w chęci nabycia teyże będą, w tuteyszey Regencyi regiſtraturze, także i w Juſtyc Kommiſſyi Siewierſkiey przeglądane bydź mogą. A zaś termina do licytacyi na dzień 9. Decembris c. a., 10. Februari a. f. i 15. Aprilis a. f. tu w Regencyi, gdzie zwyczaynie ſtrony termina odbywaią, przed konsyliarzem v. Wangelin przypadaią, a zatym wszyscy do nabycia teyże części zdolni chęć maiący zapozywaią ſię, aby ſię albo osobiście, lub też przez plenipotentow specyalnych, na ktorych im ſię proponuią tuteyſi Juſtyc kommiſſarze iako kryminalrath

Grym, Skrzentwa, Mondro, assystentzrat Lucas, Justyc kommissarz Rozdeyczer, ober accisrat Breker, Justycyi burmistrz Barnsdorff, i Justyc amtman Dyrszlag stawili się i cenę swą, ktorą sobie umyślili, podać będą winni. Dan w Kaliskiey Regencyi dnia 27. Augusti roku 1799.

JK. Mci Regencya Pruss. - Połud.

Ostrzeżenie. Corka pańskiego strzelca w Kobylnikach ½ mili tu ztąd, imieniem Julianna, dziś rano, uczyniwszy się umnie bardzo podeyźrzaną o kradzież pieniędzy, taynie z moiey służby uciekła, i nie tylko niektore suknie, ktore iey na iey myto odemnie w zadatku kupione były, i do ktorych ieszcze żadnego prawa nie ma, niesłusznym sposobem zabrała, ale nadto moiey drugiey dziewczynie przy swoim odeyściu ukradła ciemną kartunową kieszeń, w ktorey znaydowało się 12 dobr. gr. także, gdym zaraz posłał doniesienie na przyzwoite mieysca do aresztowania iey, podług pewnych wiadomości nie udała się do swoich rodzicow. Sądzę bydź rzeczą potrzebną ostrzedz publiczność o tey nie beśpieczney osobie tym bardziey, gdy dopiero 13 lat ma, a iuż iest tak występną, a tym więcey dla tego, ponieważ bez wątpienia z innemi w porozumieniu zostaie, gdyż obcy człowiek przeszłey Soboty podczas zmroku przez godzinę koło mego domu obchodził, z ktorym się przez nieiaki czas namawiała, i ktorego iuż potém wcale nie można było widzieć. Oraz radzę temu, ktory te prześpiegi koło mego domu w nocy iako złodziey czynił, aby w przyszłości o tym czasie nie ściągał na siebie winy śpiegowania mego domu i iego położenia, gdyż nie tylko przydanemu mi z wyższey strony strożowi wyraźnie zaleciłem, aby każdego obcego człowieka, ktoryby się wieczorem, osobliwie koło tyłu domu moiego, nie maiąc żadney potrzeby włoczył, łapał; ale nadto chwycę się zapewne tych środkow, ktore mi do zabeśpieczenia mego własnego maiątku podług praw kraiowych są pozwolone, szczegolniey zaś użyię ostatnich, ktorych tak stan moy iako też powierzona mi Krolewska Powiatowa Kassa wymaga. W Obrzycku dnia 4. Lutego roku 1800.

Löhter,
Krolewskiego Obornickiego Powiatu podatku Exaktor.

Drukował Deker i Kompania w Poznaniu.